

Preplate van Šibeniku
na trgovac 3 K.
na po godine 6 K.

Preplate u Šibeniku
za donasanjem lista u kuću
odnaka je kao i van Šibenika.

Pojedini broj stoji 6 para.

HRVATSKA RIEC

SIBENIK
NACIONI OSJEK

Prodaje i pisma šalju se
Uredništu. Nefrankirana se
pisma ne primaju. Rukopisi
se ne vrataju. Učasti, pri-
obrana pisma, zahvale itd.
iskazuju se po 20 para redak-
cije ili po pogodbi. —

IZLAZI SVAKE SUBOTE U ZADRU

Pred Božić.

Nastupaju dani radosti i veselja. Bogat i ubog jednako u tim dnevima čuti neko sladko duševno razpoloženje, čuti neko neprisiljeno nautarje zadovoljstvo i u krugu svojih milih pojavlja običaj, obavljaju osjećaje spojene od davnina s velikim ovim kršćanskim blagdanom.

Odjekuje kućama i hramovima sveta božićna pjesma, i malo da ne u svakoj kući bljeska se okićeno božićno drveće. Zaboravljaju se mnogi jadi, zatomljuju se mnoga čvrstva, koja se u najmanje ne slaže s velikom onom ljubavlju, koje je božićni blagdan najveličanija i vječna uspomena.

I narodi, osobito oni zapostavljeni i petljeni, u cijeloj svojoj ukupnosti prožeti su ovih dana jednakim željama i nadama. Da je pitač svakog pravog Hrvata, dojedan bi odgovorio: zelim slobodu i jedinstvo Hrvatske!

Takova je želja, — ali gdje su djela?

Na djelu ih je malo, a i ono malo što ih ima, slabo prolazi. Zavist, ambicija, podmuklost, neiskrenost, pa sve dalje bezbroj drugih poroka do ogromne podmitljivosti prieči, zaustavlja, uništava gotovo svako pravo, postano nastojanje, svaku plenitvenu misao, koja nikne u iskrenim, rodoljubivim srcima.

I za to se slabo pomičemo, za to svake godine Božić nas nalazi uvek na istome stepenu, a u mnogočemu i potisnute.

Kao da nas prati njekakav kleti udes. Težko nam priznati bratu, da je bolji, težko dopustiti razumijenju i odlučnjenu, da nas svjetuje, da nas bodri, da nas vodi. Kao da je obvinjala svih nas jedna ista pakost: Nek propade Hrvatska, samo nek je ne spasi drugi. — Svak bi je htio spasiti, a ona sve to više trpi i strada.

Ovog bjesnomučnog ludila treba nam se otreći. Treba da međusobnom postivanju i priznavanjem otvorimo širom vrata, a onda će kroz ta vrata namah ući medju nas i mir i sklad i slega, bez čega ne postigemo nikad nista.

Mi se još dosta utvaramo, da možemo mnogo. Mogli bismo, da je medju nama mir i sklada, ali bez toga ostajemo uvek na pogazu svakome. Mirni i složni u svojoj kući bit ćemo jaki, i onda nasa moć ne će bit nikakvo utvrađenje, bit će nasuprotni sila, na koju će morat da racuna svak, tko s nama obće.

Ugledajmo se svi u naš prosti djevičanski narod, ugledajmo se u njihovu sada pred Božić. U taj sveti dan u našem puku mire se i ljube zavajeni susjedi, seljani, stiskaju ruke jedan drugome stari neprijatelji i svi jedan drugome sprastaju sve uvrjede, opet su prijatelji, — brada.

Neka tako bude širom nase Hrvatske! To je ona velika radost, to je ono veliko dobro, koje "Hrvatska Rieč" pred Božić želi narodu hrvatskomu! Mir s nama!

Rad hrvatskog sabora

Počinjemo ovaj članak, kao da je hrvatski sabor u svojem zadnjem sastojanju Bog zna što uradio, a stvari, kad bi gledali na stvarne

uspjehe, mogli bi prije govoriti o neradu nego o radu, pače kad bi htjeli označiti rad sabora pravim imenom, ne bi smjeli upotrebiti ni izraz nerad, jer u istini u saboru su njeka gospoda radila mnogo jezikom a i njihovim plućima. Tu se mnogo, veoma mnogo vikalo i govorilo. Saborški rad bio je jedna velika i duga govoranija i visoka vikatanica.

Svega toga nije trebalo, nego je trebalo nastojati da se čim prije glasuju zakoni hrvatskog naroda veoma potrebeni, oni radi kojih je sabor savran i radi kojih je narod polagao i u polaze još velike nade u rad ovoga sabora.

Ovaj sabor, kako je svakomu poznato, ima zadataću da uvede slobodne ustavne u Banovini, a po svojoj naravi on je prolazan i čim se te slobodne ustavne uvedu, osobito obće, jednako i tajno pravo glasovanja, sabor mora biti razpušten i raspisani novi izbori na temelju novog izbornog roda.

Kad je tako, a tako jest, koja je zadataća saborških članova, pa pripadali oni kojih mu dragi stranci?

Očito je, nastojati da se te reforme čim prije uvedu, dakle čim prije izrade, glasuju, uzakone, jer po tim reformama imati će odlučujući cilj narod, koji i kakvi će mu biti zaustupni. On će posle uzakonjenih reforma slobodne odabratri one ljudi koji će se za njegova prava boriti. On će dakle, narod, slobodno odlučivati preko svojih zastupnika, kako da se uredu njegovra državnopravna pitanja. Narod će imati u rukama svoju snagu, svoju sudbinu, a neće biti podržan činovničkom nasilju. On, narod, u svojoj cijelini, najbolje će odabratri put kojim mu je krenuti, i izabrati će sam sebi najbolje i najprikladnije oružje, koje će upotrijebiti u obrani svoga bivstva, svoga napredka.

Ovako po prilici morao bi misliti svaki član današnjega sabora u Zagrebu. Ovako smo misili, da će članovi sabora shvatiti svoju dužnost. Ovako je mislio svaki razuman Hrvat, a neće biti podvržan činovničkom nasilju. On, narod, u svojoj cijelini, najbolje će odabratri put kojim mu je krenuti, i izabrati će sam sebi najbolje i najprikladnije oružje, koje će upotrijebiti u obrani svoga bivstva, svoga napredka.

Današnji članovi sabora mnogo govore, mnogo viđu, trebalo bi dakle da se stišaju i manje govore, a više, mnogo više zaključuju. Ovo vredi osobito za članove one stranke koja se naziva Starčevićevom, jer ako su njeki njene članovi, oni koji mnogo viđu, u istinu sledbenici Starčevićevi, oni bi najprije nastojali, da se ustavna prava naroda uzakone. Ta, ako ikomu, to bi načelima i nastojanjima stranke prava pomoglo kad bi sav narod izabario zastupnika. Ta, ako iko, oko toga je odavna radila stranka prava, da cieli narod preko sabora odlučuje svojom sudbinom. Dakle, kad se radi o tomu, da se taj princip u običem izbornom pravu uzakoni, ako iko trebalo bi da radi za to stranka prava.

Mještoga članova te stranke, barem oni koji su gojenci D. Franka, halabuke i previse govorile, zato to, mi ne znamo. Oni su halabuci i proti tomu što su njeki članovi sabora pošli na sabor u Peštu, a sami su ih pomogli

izabrati, dapaće upozastavilo se da su i sami u Peštu htjeli ići. Oni su radi halabuke klicali i Pjeretiću i Strasshoffu itd. Oni su uzimali u obranu i Kršnjavoga itd. Oni u obće previse govorile, a u istini ne znamo zašto.

Državnopravna pitanja stranka prava je već davno posve obširno razvila i sa svojega stanovišta opravdala i utvrdila, a da bi trebalo držati ciele prelekcije danas i u ovom saboru koji podnosiće nije zvan da ta pitanja rješava.

Kad dodje red na rješavanje tih pitanja rješiti će se i trebati će govoriti o njima, ali onda neće o njima trebati toliko govoriti koliko se govoril danas. Onda će trebati malo govoriti a mnogo i jako htjeti. Odlučivat će ne jezic nego čvrsta i neponosljiva volja i snaga moralna i materialna naroda našega.

Eto to, te je ciele pitanje današnjeg sabora: uvrstiti volju naroda i pružiti mu mogućnost da razrije svoju snagu. Oko toga se radi upozastavom naprednjih ustanova. Tko toga ne vidi nije političar, a tko to hotimice prieči nije ni Hrvat a kamo li pravaš. Mi ne čemo kazati da se hotimice prieči, ali tako izgleda, a žalostno je to, što se pričinja da to hotimice prieči slijem držanjem one stranke, koja kaže da slijedi program stranke prava po Starčevićevom nauku.

A kad smo pri ovomu neće biti zgorenja da naglasimo, kako je zadatač stranke prava bila ovjeđi-do-sada, primiti svako dobro za narod dožiljio onog s koje mudraga strane. Zadatač stranke prava bila je još pridizati čovještvo i udjubiti u svom narodu, te mu pomognati svakud i na svakom polju bilo kojom keristom ustanovom koli obćem toli i pokrajinskom, mjestnom, obočnom.

Osobito se je čuvao prije nade sve ponos stranke i naroda, pa se strogo pazilo na članove, na prirvenike stranke. Nije se primalo na laku ruku u stranci kao danas, nije se nije dan stranke snijedajući faktorom bilo dočinjeno, bilo stranom sva svoju ruku, bez značaja stranke ili klubu dogovaraš. Nije se proglašivalo načelom stranke nješto što prvoj pridošličici dodje na pamet.

Eto, prije je u stranci prava bilo nješto drugačije nego je danas, pa za to i mnogi pravaši, i po uzroku i po radu prirvenički politike Starčevića, nisu danas niti mogu biti u organiziranoj stranci, a pod vedstvom koje je uzrokom da stranka ne izpunja onu zadatač u svom narodu, koja joj i po prošlosti i po budućnosti pripada.

Kad ovo kažemo smjeramo na Zagreb, jer govoriti o pokrajinskoj strance prava bez veze sa onom u Zagrebu i u obće po svim hrvatskim zemljama niti možemo, niti hoćemo. A te veze ne može biti ni između pojedinih pravaša ni između pravaša pojedinih pokrajina, dok u središtu, u Zagrebu, vodstvo stranke ne dodje prave ruke.

Dokaz da se to učinilo biti će, kad stranka u Zagrebu bude oslobođena ljudi, koji ju svaki čas izvrgavaju kušnjom i omrazi naroda.

Tada će stranka i u saboru i u obće u životu naroda zauzimati ono mjesto koje bi joj po svemu inače pripadalo.

Za uredjenje siromaštva u Šibeniku.

Za ovo toli važno pitanje odpočelo se napokon i u Šibeniku ozbiljno i s ljubavlju rati. Prvi uspjesi već su postignuti, a nade je, da će se u tom plemenitom podhvatu naći složni svi dobromislići, svi pravi gradjani, u Šibeniku i van njega koji poimljaju, kako je potrebito i neodgodivo nastojanje, da se siromašte uredi i da se prosjäčenje u gradu ukine. U tu svrhu Šibenska je Občina ovih dana izdala slijedeći proglašenje na gradjane:

"Gradjani!

Pitanje uredjenja siromaštva danas je za svaki grad jedno od najpoglavitijih. To uredjenje ne zahtjeva samo kršćansku ljubav, humanitarni osjećaj, već i duh vremena, naprednost grada i ponos gradjanstva.

U posljednje dobe Občina je doprinjela mnogo uredjenju tog pitanja, kad je popravila obnovila, i svim potrebitim obskrbila "Sirotište", te time znatno olakšala posao vremennom odboru, koji je preuzeo i proveo začinjenje ona stranke, koja kaže da slijedi program stranke prava po Starčevićevom nauku.

Taj "Ubožni Dom" postoji već od tri mjeseca. Blagodati te plemenite ustavne već su se počele osjećati, jer tu nalaze lička, hrane i učenja najveći i najbjedniji siromasi, a njegovani su i obskrbljeni, da nije moguće zahtjevati bolje.

Za uzdržavanje tog "Ubožnog Doma" zauzele su se do sada Občina, Javna Dobrotvornost i Konferencija sv. Vinka od Paula, te će ove redovito svojim doprinosima namirivati dotične potrebe.

Ali uza sve to ostaje još da se uredi i drugo važno pitanje, koje je s ovim u ukos savez, a to je: prosjäčenje i klaturenje po gradu. To je baš ono pitanje, za uredjenje kojega pozvano je uz Občinu i humanitarne institucije ciele gradjanstvo, da doprinese svoj prilog, svoju pomoć.

Pričvremeni Odbor "Ubožnog Doma" zbijinski se je zauzeo za uredjenje i tog pitanja. Nu pošto mu razpoloživa sredstva ne bi bila niti tako dosta, da pitanje sam po sebi bez podpore gradjanstva konačno i uspješno rješi, ovo Občinsko Upraviteljstvo obraća se sada na Vas, Šibenske građane, da ovo nastojanje što izdajenje nješto podpomože.

Gradjani!

Skrajno je vrieme, da se i kod nas podpuno ukine prosjäčenje. Dijelo je to veliko, plemenito, koje se jedino občinu samoprigorom i novčanim podporama dade izvesti. Dijelo je to, koje će našemu gradu biti na diku, Vama, građanima, na utjehu i ugodu, a siromasima i nevoljniciima na oblikšanje njihove težke sudbine.

U tom velikom, plemenitom djelu ovo se Občinsko Upraviteljstvo nuda, da ćete svaki sudionici, da ćete se pače natjecati u podatnosti, koju ćete izkazivati doprinasanjem svojih mješenih ili izvanrednih milodara u ovu skroz humanitarnu svrhu.

Na taj način bit će u našem gradu zdrženo u jednoj misli, u jednoj brizi i u jednoj

zatvri sve, sto u njemu osigra za uboge. Ovoga bit će pripoemoženo, a građansku će bit lakšo i ugodno u srcu, što izpušta jednu od najvećih ljudskih dužnosti.

I neće sve na tome svršiti. Način pomaganja i obiskrbljivanja siromaha bit će proširen, ako se Vi, građani, odlučite da ozbiljno poduprete ovakovo nastojanje. Tad će se naime moći da uredi u "Ubožnome Domu" i toliko blagovarna "Pučka Kuhinja", iz koje bi, kamo godim drugim mjestima, siromasi primali svoju dnevnu hrana.

Građani!

Svišta je svaka dalnja preporuka, da se ovom pozivu odazovete. Ovo "Oočinsko Upravljivo" već je unapred posve uvjeren, da će naći kod Vas najlepši, najutješljivi i najpripravniji odaziv, kaj budete doskora pozvani na sutejcaj, na doprinasanje svim dobrovoljnim mješetoškim ili izvanrednim milodara.

Bilo u sto dobrih časa!

Od Občinskog Upraviteljstva

Sibenik, 19 prosinca 1906.

Načelnik
D. Krstelj

Prisjednik
A. Matačić

Pučka škola u Vodicama.

Nerado se laćamo pera, ali danas, kad se i-dealno i realno govoriti radi za napredak pučke prosvijete, hoćemo da iznesemo na vidjelo sav nemar i zapuštenost pučke učionice u Vodicama.

Našimimo time navaliti na učiteljsko osoblje. Od glave riba smrdi!

Pučka škola u Vodicama nalazi se od njena postanka, naime od god. 1846., uvek u istoj kući, a to je u najbitnijoj i najsurđljivoj ulici Vodičkoj. Uzavaši nekoliko velikih, nepravilnih i pogibeljnih skalina, popneš se na tavan. Tu su dve sobe. U jednoj je La II i III. školska godina, a u drugoj IV. i VI.a. Obe su jednake. Svaka je visoka oko 2 i pol m., široka 3 m., a duga 4 i pol m. U prvoj se zgrnulo do 100 djece, a u drugoj 50. Nevjerojato! Sedam i do osam njih, sjedi na klupama, određenim tek za četvoricu. Jada djece skupili se jedan do drugoga, jedni se stali, drugi stoje na nogama, treći opet vani pred klupom, a četvrti kleklj na klupe; sve tako zgrnuto, sve tako zbijene, te samo fali, da sjednu jedni na druge. Sobe tampe, nikad sunca. Po podne se ne vidi ni tabla, ni zemljopisna karta, a zimi ni učitelj. Vlazno, nezdravo, sobe bez vrata; kroz hodnik ulazi zrak i probija vjetar, a djece zebu, kašlj i blide...! Namještaj star od po vieka, ucrivo, razpao se. Led i studen, treba pokriti glavu, jer nema peći. U školi nema najpređe potrebe, fali zahod. Djece su prisiljene u sličnu potrebu ići svojim kucama, poministe i po zvremenju potrebe ići svojim kucama mjesnom Crkvinarstvu, čiji plafond nije zaklaćen i otuda na jesen zagubljivi smrad od dropa, masta i mokrine. Djece većinom dijelom siromašna, nemaju knjige. I dok jedne običine davaju školskoj djeći mukte sve knjige, a druge makar siromašnoj djeći, Vodička občina dava u svrhu 18 forinti, slovenski osamnaest forinti. A Pokrajinsko Školsko Više, čuje, 5 početnica na godinu!

Može li biti u takvoj školi napredak? Može li u občini učitelj imati volje poučavati? A ipak djece naukom napreduju! Dva kukavna učitelja žrtvuju se i napijunju sve svoje sile, da vide uspjeh svoga rada; a hoće se samo njihovuzeludac, da uzgrijmo skolovati u onakovoj knjetini. A hoće se i utvrđljivosti roditelja, koji još i danas dopuštaju, da im djece gine i propadaju u onakovoj školi! I to je hram prosvijete varoši Vodice, sa silem občine, su 3000 duša i za 200 mukte, obvezane skoli! I kad se znade, da i najgoro selo u Bjelovaru ima bolju zgradu za učionicu, sreću pača, nad udesom vodičkog podmladka. Možda neće to ovome povjerovati, pa će se i nasmijati, nu ovo je živa istina i nije prečerano, ako se reče, da je vodička škola, kao zgrada, naigora u pokrajini. I sasvim tim, pokrajinski je nadzornik nije obasao, ima 20 godina! Govorilo se, da će se graditi nova kuća i da će se povećati broj učiteljskih sila. Vodici se i pregovori između Vlade i Občine, Občina je na račun toga i primila 7000 kruna i opet neće da znade za gradnju škole. Vlada nudi još nekoliko hiljada kruna, občina neće da prima i tako u njihovu inadu, djece i nadalje srču bolesti zrak vedičke škole, pardon

state i sjeća nasi oter domovine želi slaviti stogodišnjeg skolovanja!

Ali zar čekaju na strajk djece? Ali i rajući liciju, iztjeri će vuka! Roditelji će strajkati, i oni ne će slati djece u onakovu školu, a ne u takvu, koji će ih na to silovati.

Mognuće, da školska Vlast, bude to riesila protist potom pera. Zatvorom škole! Ne bi se čudili. U današnje crtanje doba školskstva, bila bi time poduprana njena svrđoča... paupertatis!

Na uzluk analfabetizma.

Medj uznemirujućih pukih nevolja i rana, koju naš narod prate i tiše zaista je jedna od najnajnijih velik broj analfabeta, po kojem Dalmacija još zaostaje mnogom pravcu kulture prema drugim pokrajinama i državama.

Zadnja statistika broji 593.784 stanovnika u našoj pokrajini, od kojih znajući i pisati tek 133.897, a samo čitati — bolje rečeno slovati — znaće ih 4.812, došim analfabeta ima najviše 456.075. Recimo, da je sto hiljadu još nejake djece koja će danas sutra postati pismena, to ih ipak ne-pismeni ostaju mnogo više od polovice, naime 356 hiljada. Nego ta nevolja nije se odnosila samo kod naš već i drugi narodi su analfabetizmom također obišli, pa se nije čudilo da je svrđe, te i kod nas, ta ljuta horba protiv neprimjenosti postala jednina od najvažnijih i najznamenitijih pitanja, koja sva obrobnimšću inteligenciju živo radi. Već je nekoliko godina, da se ozbiljno i svjetski radi protiv tom zlu, pa je mnogo dobra i liepa uspјeha polučeno o sobi, Anderlejevom, "A B C čitankom" — za odrasle abecedare, latiničicom pre redenom. Radostna je upravo pojava, da se u našem učiteljstvu kroz ove dve godine, tomu svetom pokretu radi odzivala i u naša svučilišna omiladina, patriotskim samoprijevorom, osobito u Banovini, odlučno narod iz duševne tmice otimala. U Dalmaciji, učinjeno je u tom pravcu malo — nista...

Dok se je na temelju Anderlejeve metode i čitanke još od lani širila u našem narodu pismenost na latiniči, oto i su i srbski svučilištarci u Zagrebu, okupljeni oko svog akademičnog-literarnog društva „Njegus“ zamisili, da sa svoje strase do-prinesti nešto na umanjenje analfabetizma u našem narodu, pa umoliti vješt i prakusanog metodičara zagrebačkog učitelja Anderleitu, da prema svojoj već poznatoj čitanke za abecedare latiničicom štampanoj sastavi sličnu i crticirivom, čemu se je vrlo Anderlej rado odzavao, te je ovih dana ugledala svjetlo i ova druga čitanka.

Lakočka metoda i načina predavanja i za same neustručnike i čak i zaio pismene predavače poznata je, te je činjenica koju ja i pisac ovih redaka lanjsko zime izkušio, da se kroz 12 do 15 sati (odnosno lekcije) i najizljiviji analfabeta čitati i pisati može naučiti. Ovom novom „čitankom“, pružena je prigoda i onomu dijelu našega naroda koji voli čitavici i s njome je od pamtičkog usko skopjan, da se upoznaju sa knjigom i prosvijeti se.

Ojbe su čitanke na istoj lakoći, shvatljivo i izvedivoj metodi osnovane, pa će zaista dobro doći svakomu, tko želi da naš svjet sa knjigom i prosvjetom upozna.

Kod nas se u ovom svetu i znamenitom pokretu da sedem vremena moć učinili. Ciel predjeli i krajevi, mnoga selja i zaselci osobito po dubokoj Zagori ravnom Kotarni i krševitoj Bjelovari, bez škole su i prosvjeti Stotine i stotine kuća, tisuće i tisuće celjadi običi će i prisprijeti, a ni jedno za prosvjetu ne zna. Mi pak na mitingim, u saborima, na skupštinama, u novinama, za punim stolovima, kličemo, vičemo, da hoćemo narodu prosvijetljena, a kad tamo, nitko si ne miče, a jadni narod čeka kad će već jednou i klobučari doći sa tom blaženom prosvetjom i blagostanjem.

Za što vlasti i občine ne podižu narodu škole, za što mu ne ustavljuju zadruge, za što naša inteligenca ne osniva pučke knjižnice, to mjesto da se kroz novinu bezpotrebno kolje, zašto ne piše i ne pruža narodu zgodne popularne knjige, za što ga ne podiže u gospodarstvu, zašto pošta svu industriju poduzeća tudjina u ruke, zašto vali po narod čamci u tami neznanja, zašto ga kamnatitvom, dere i guli, nemoralom i zlim primjerima uči, zašto... zašto...?

Puk je temelj, on je srčika, političkog života i obstanka. Unistišmo li puk, uništili smo sebe, uništili smo svoje ime, uništili domaju, više nas nije. S toga treba da svj zvani i nezvani faktori uznaštoje, oko podignuti pučke svetosti i kulture. Među ostalim počinimo sada sa borbot protiv analfabetizma. Eto zgodnih Anderlejevih čitanaka, pa na posao. Većeri su duge — život je kratak. Na rad! En avant!

Knin.

Dorbic Vicko.

P o m e n
na 25 god. obilježen smrti Augusta Šenoe.

Na 13 o. m. izteku je 25 godina kako je prestat biti otac hrvatskog historičkog romana.

Dvadeset i pet je ljetu da je na zadnjim dovršenim poglavljima veličajnog i nenadmašivog romana „Kletvi“ za vek klonula njegove plodna i blagoslovljena desnice.

Kad je najbolje raditi začeo, kad je tužnoj domovini i njezinoj literaturi najviše trebovalo, crna i nesmiljena nam ga smrť.

Augušta je Šenoa na neizmjernu tugu sveg hrvatskog naroda, izmeđi živih nestal, ali veliko i nemirio njegovo ime, njegova djela, njegovu uspomenu Hrvatska ne zaboravlja nikada!

Omiljeli junaci njegovih djela, Gubec, Biskup Pavao i Ivanis, Vladimiro Branko, Primorac Ilija, Zlatareva Dora, Luka, Turpoljci, Sloveni i bezbrojni drugi onako živo, vjerno, istinski i zanosno opisanici lica ne dađu, da nam njegovo sveto i veličajno im je kada i zare!

Šenoa je svojemu narodu onako, kako je to samo on znao, iznio i ocertao zgodne i nezgodne pratioke njegovih, žaljivo ga u prošlost moju slavu i dokazao mu koliko je to velik dijan narod.

Pa da to ovaj narod zaboravi?

Ne, hrvatski narod nije takav, on zna cieniti, ljubiti i klanjati se spomenu velikana svojih!

Senoini su zemni ostanci na Mirogoju, u blizini onih naših zaslužnih radnika, književnih uskrsiteja i preporoditelja, koje također krije skroman humak uve o njih ljubjene grube. Tu pod edinim spomenikom, kog je isklesala vješta ruka hrvatskog umjetnika, spava na tih i miran san.

Spava da, ali spava i hrvatski lepke knjige. Udova da, sirota je, nitko nema, da je podigne i uzviši!

I one, koji ga gledaju bar donekle i bliđo naslijevati, nešto nesmiljena smrt prerano razgrabi, a nešto krobasci i rasprši, te je danas, može se reći, hrvatska književnost bez znameniti historičkog romana, bez znatna i velika beletriste, bez iče-ga...

Jurković, Kumičić, Novak i Tomić preselile se ostavise i oni naši i našu literaturu u mraku, bez oslona i vodstva, a još živući ne će da se slože u jedinstveno literarno-unjetničko falangu, pa svib razlike svaki da upravo kako da knjigu našu podignu do ono visine, kako bi je bio Šenoa podigao, da nam je pozivio.

Posle 25 godina trebalo bi ipak, da i u nas bude bolje. Duh Šenoe nezaboravog mora da je nemir, zabrinut, videoči toliku pustoš na današnjoj nešto literarnej uvri. Treba se maknuti, trebalo bi, da pozvani porade onako, kako je bio izkazano u posljednjem broju ovog lista, u članku „Književne brige“, pa da naša lepke knjige opet ožive i procvate.

Tim ćemo se najbolje odužiti slavnoj uspomeni našeg obljubljenog Angustu Šenoe. Slava mu!

V. Dobrić.

D O P I S I .

Knin

(R i m o k a t o l i č k o g r o b i š t e)
Zemlja u kojoj se obično pokopaju mrtvici

Buduć je bilo navedeno u spomenutom listu, da će i svaku sinicu o istom u javnost turiti, eda tako saznači i strani ljudi, kako se kopaju mrtvici Rimo-kat. vjere, i kako se postupa s pitanjem o grobištu u Kninu, evo ponovno nekoliko rieči.

Buduć je i nije prenatrapano grobište sv. Jakova u Vrpolju sa mrtvincima, a to, kako se uzme; prije svega, nema određenoga mjesto, gdje bi se moglo ostaviti (sahranići) kosti mrtvaca, koji tu leže, da pozvani porade onako, kako je bio izkazano u posljednjem broju ovog lista, u članku „Književne brige“, pa da naša lepke knjige opet ožive i procvate.

Za to na posao išao je, da ne oklevajmo! Napravimo grobište, gdje nam počivaju naši mili roditelji, a gdje ćemo i mi današnji knjinjani k njima u druživo doči, jer vrieme bježi, a život je krotak. * * *

Baš ima grob jednog izvanjskog vojničkog časnika iz Optuja. Odaljen od Knina neki Malli i ne prisutan načinjeni smrti želio joj ipak zadnju počast i spomen biti otac hrvatskog historičkog romana. Dvostruki je želio jednog i drugog mrtvog.

I životinja, kad crkne u Kninu, ima svoje određeno mjesto, za zatrpanje pod zemlju, a to kod „Turete“ ili „Bulina mosta“, a krišće, kad umri valja da nose 8 do 10 kilometara daleko, gdje ni crkve nema, niti imaju tko da grob poskopi i kratku molitvu izrekne. Uzprkos tome niktko da bi se gaseo i postrao za grobište.

Po zahvali pokopajući kod crkve sv. Jakova u Vrpolju bilo je ponudjeno Odboru za staranje novog grobišta, sa strane crkvinarstva sv. Jakova, u Biogradu, a krišće za grob zato da se zemlja i na daju zov sv. Jakova, a Odbor da staranje novog grobišta nije htio pristati; prem crkvinarstvo reklo, da slobodno, dok bude sveta mogu se tu kopati, ne samo knjinjani već i stranci, ali koja korist, Odbor svatko krijevju na fratra i crkvinarstvo, gdje nijesu popustili da se zemlja zove općinsko a ne sv. Jakova i za to da kupiše zemljište, a mi knjinjani malo zato i marimo, a još manje se staramo. Umrla jedna čestira i plemenita gospodja (M. B. L.) ali po zahvali političke vlasti, nije se moglo ukopati u grobištu sv. Jakova, prem se moralo i kumilo za dopust, ali zaluđu. Ona opečiva u privatnom seoskom grobištu u Potkonju.

Umrl nekoliko građana, gdje u telo općina o grijebi, a smrtni u Biskupiji, daleko 10 km. od Knina. Nije li ovi grijebi i smrtni kod svoga grobišta.

Skoro umrlo mladi jedan pravnik, P. K., u najljepšoj dobi mladosti; ni njega nisu dozvoljavali ukopati kod sv. Jakova, no tad skočio neki odlični građan, da mole za dopust, tad sa obične pitaš je poglavarstvo za dostojno pokopanje pokojnika — ali zaluđu; napokon, neki građani sjetiše se crkvinarstva sv. Jakova, te njihovom privolom i željom, proti svim zaprakama, bio pokopan u odjelu, gdje je Vrpoljan dozvoljeno kopati se samo još kroz oru godine.

Poslije ovoga slučaja knjinjani uvidješe da ne-maju vježnog doma, otvorio časnikom oči, te prihvata današnju. O d o b o r vidi novu zemljištu, koje bi kupljeno za centralno grobište i bijaše odobreno. Samo se još oko istog nista ne radi.

Upravo kad sam htio, da ovaj dopis zaključim, mrtvica zvono navesti nadenu smrt jednog dobrog trgovca, koji je bio vrlo obujubljen od knjinjanih gradjana a tako i okolinskih seljana. On također je pokopan na starom grobištu, a život je krotak. Dakle ne mogu kopati, a neki se...

Sada opet niko ne haje, niti se više o groblju govori, a kad opet tko umre, biti će vrške, molenja i letjena za dopust pokopanja.

Za to na posao išao je, da ne oklevajmo! Napravimo grobište, gdje nam počivaju naši mili roditelji, a gdje ćemo i mi današnji knjinjani k njima u druživo doči, jer vrieme bježi, a život je krotak.

Novo obično upraviteljstvo veoma je sada zaustavio za napredak pučanstva u obće, te zašto najprije je imati oko, i brigu za uređenje i novog grobišta.

Do zgodne, pisat ćemo Vam opet o svom za Knjinjane važnom pitanju.

V I E S T I .

Hrvatskoj inteligenci! Godina dana ima već, što u našem narodu susjedamo najveće njegoro zloto i lječimo najljepшу ranu — n e p i s m e n o š t . Uspjesi naši, kakogod su prema slabim našim silama i oskudnim sredstvima, što su nam stajala na razpolaganje, dosta zamjeri — ipak su prema ogromnom zadaci, koju nam je svladati, vrlo neznačajni. Dvadeset do tridesetak tečajeva gubi se upravo u stotinama tisuća neispomenutog naroda. S toga će darke sve naše nastojanje biti i nadalje osudjeno na neplodnost i malušnost bude i ograničeno jedino na dječake krugove. Ako se hoće analfabetizmu u Hrvatskoj doskočiti, moraju se toga posla latiti sv.

inteligentni i patrioci pojedinci i skupiti se u jednu jaku i složnu organizaciju, kojoj će biti prva zadaća, da najprije odstrani ili barem minimalno svede narodnu nepismenost, a onda zgodnim stivom i životom reči unesu i u naš narod rezultate svjetskog kulturnog napredka.

Zato je naše društvo stavilo svojom zadaćom za ovu godinu proširiti ideju narodne prosvjetje po svim krajevima hrvatske nane otacbinu; a to se dade prevesti jedino k tarskim i mjesnim organizacijama za suzbijanje analfabetizma i širenje pučke prosvjetje. Ove organizacije, u koje bi se imala skupiti sva inteligencija, a na čelu im najugledniji ljudi kotari, imale bi za zadaću, da u svom kotaru propagiraju ideju o suzbijanju analfabetizma, da se brini za očuvanje tečajeva i njihovo udržavanje, te da tako sa svoje strane poduprju djejovanje našeg društva u provinciji. Toga će podpisano društvo vrlo rado svakome na zahvatiti pružiti izprive pismene informacije o čitavom radu, a ustreza li, poslati će svoga vješta i sposobna člana, koji će moći potaknu razložiti sredstva i način, kako se najuspješnije može raditi na tom polju.

Mi smo spremni i nadalje svim svojim silama raditi za ostvarenje naših ciljeva, a do hrvatske inteligencije jedino stoj, hoće li naš rad imati i veći, vidljivih uspjeha po narodni razvitak i napredak.

Umjamamo s toga svakoga komu je doista na sren dobrobit njegova naroda, da nas u našem naštejanju podupre. Napose pak molimo rodoljubivo naše vijeće, da se ono što većima zauzme za osnivanje ovakovih pučko-prosvjetnih organizacija, jer će time uz prosvjetljeno očeve imati i olakšan posao oko ugozo djece.

Složnim radom svih staleža i krugova postićemo jednom, da će i hrvatski narod ponosno moći stati uz bok ostalim naprednjim i prosvjetljenim narodima.

Vrća nam je želja: bilo to što prije! Društvo hrvatskog gradjana za pouku i analfabetu u Zagrebu.

Svim našim čitaocima, predbrojnicima i prijateljima čestitamo od srca Božićne blagdane, želeć im k tome dobar svršetak stare, a još bolji početak nove godine!

Hrvatski Sokol i Hrvatska Čitaonica imadu dne 30. o. mj. svoju godišnju glavnu skupštinu u družištem prostorijam i to u 5 i 6 sati po podne. Dnevnim red takovih skupština uvek je važan, jer sadržava izmedj ostalog i izbor novih uprava, pa se za to umoljavaju i ovim putem sva gg. članovi jednog i drugog društva, da ne izostanu.

Dramatska družina Mihajla Markovića počela je u četvrtak serijom svojih predstava u mjestnom kazalištu. Dava se „Cikina kuća“ od J. Mjasnickoga, jedna od najboljih komedija ruske književnosti. Sujet je vrlo sličan komediji „Le stanze ammobilitate“, ali je protkan daleko uspešlijim humorom. Družtu je u obće pre većer učinilo dobar utisak. Igralo je lijepo. Osobito važne uloge bile su izvedene dobro. Dopao nam se g. Šaponjić u ulozi Bobrikova, a i gospodin Hajdušković u kratkoj ulozi operne pjevačice Valnicke. Gop. Marković u ulozi Galkina bio je na svom mjestu. — Grjehotu, da je kazalište bilo slabno posjećeno, ali mislimo, da će unapred bit punje, jer društvo to zasluije. — U međučinima udara orkestar „Šibenske Glazbe“ pod ravnjanjem kapelnika g. Šilera.

Razno iz Splita. I ovde s velikim nepovjerenjem susreće se najavljenje vladino nastojanje za gospodarstveno pripomaganje Dalmacije. To su samo obične komedije bečke pred izbore. Tako mora da svaki misli, jer imamo i ovđe sili drugih činjenica i dokaza, koji uverjavaju o nikakvom dobroj razpoloženju bečke vlade naprama Dalmaciju. Ida se samo za tim, da se objesni prostota.

Ravnateljem poljudske škole određen je Niemac, koji ne zna hrvatskog jezika. Iduće siećnja otvorit će obrtnička škola, a za ravnatelju su joj već poslali čovjeka, koji također ne zna ni riječ hrvatski već je nasuprot sasvim dobro kvalificiran njemački, a zna dobro i talijanski. Hrvatski će stopro naučiti. A zna se da imamo vrstnu silu, našeg čovjeka, sa otoka Brača, koji već 5 godina mora da žive van Dalmacije. — I to se sve događa pri školi, koju uzdržava Žemaljski Odbor. Občina splitska i trgovacka Kormora i na kojoj naukovni jezik mora biti hrvatski.

Na molbu upravljenju finansijskom kotarskom Ravnateljstvu, kojom se tražio vansatni rad u uredi t. j. 7—12 u jutro i od 1—5 po podne pod uvjet da će stranke izplatiti pristojbinu za dvostravni rad preko propisanog doba činovniku, viši savjetnik odvraća nječno. Zanimane tvrdke obratite se na to u Zadar i navedoše kao dokaz

slučaj, da su tri broda u luci, da trpe ogromne troškove i da je zasmetana trgovina. To je bilo, kô u subotu. U nedjelju dolazi talijanski odgovor, da se za sutran u jutro i po podne dozvoljava Radničkoj zadrži i Betici izkrcavanje. Brzoj nosi nadnevak od subote, pa kada u Zadru ne znaju da nedjelji počinata izlazi je tako, da dozvolu nije mogla biti primijenjena. — Ponovno se brzojavlja, ali odgovora nema. Slijedi za tim utok. Sve zaluđu. Stranke ostaju i te kako ostecene.

Eto, kako se u Dalmaciji štite interesi stranaka, kako se podpomaže trgovina u eri razglasene spremnosti, da se od strane vladine pogone toj Dalmaciji!!!

Udarac kamenom. Ivan Aralica čizmar udario na 16. o. mj. u krčmi Škugor kamenom u celi njegov Franu i Plazibata kovača iz Splita, tako da je odmah pao na zemlju. Bio je presen u pokrajinsku bolnicu, a Aralica uapšen od redara. Aralica izjavio, da nije htio udariti tog Splitčana već bojadirala Ivana Antonija p. lve, jer da ga ovaj udarac šakom.

Naši bezbucni svrđao. U radionicu Ernesta Melocchi-a redari su odkrili u ormari jednu bezbucnu svrđao s diskom u promjeru od 17 cm. Ta mjera odgovara tačno promjeru šupljine napravljene na blagajni Pija Negra, koja je bila prosvrđljana pred mjesec i po dana. Svrdao je predan državnom Ovdjjetništvu.

Volitve u predstojništvu i u razsodništev delavske zavarovalnice proti nezgodam za Trst, Primorje, Kranjsko i Dalmaciju u Trstu. — Po inicijativi našeg polit. društva se je u Trstu osnovan odbor, kateri naj sporazumno z jednakim ljubljanskim, od obec kranjskih političkih stank podpiranjem odbora: vodi akciju za srglasen, energičen nastop Slovencev u Hrvatov naših pokrajina pri letošnjim volitvah u predstojništvu i razsodništvu delavske zavarovalnice proti nezgodam. Gre za obču narodno svar Slovencev u Hrvatov na Kranjskom, u Primorju i u Dalmaciji, stvar narodne koristi u narodnega ponosa; uzgledno sodelovanje obec polit. strank na Kranjskem u tež stvari vzpodbudi vse rodoljube po našim krajima!

Letos voljio podjetniki u zavarovanici kategorije III. (kemične industrije itd.), IV. (stavbne obrte i podobne), in V. (tekstilna industrija itd.) za svaku kategorijo po enega člana i enega namestnika u predstojništvu zavoda, in nadalje podjetniki u zavarovanici vseh šest kategorij skupaj po enega predsednika in po tri namestnika u razsodnišču. Glasovnice za te volitve so postavljene členom zavarovalnice.

Volitve so določene na dan 29. decembra t. l. Imenovani odbor prosi tedaj vse podjetnike, da se z vso naglostjo odzovejo sledenemu vabilu.

Kdor ne pošlje glasovino ljubljanskemu odboru, naj jih pošlje pravilno i podpisane g. dr. Edvardu Slaviku u Trstu, ulica Giorgio Gallatti 18, kateri jih izroči omjenjenem tržaškemu odboru za ureditve in oddajo. Ker bo z uređitvijo dokaj dela in ker se glasovnice, ki dospovajo na dan volitve po 4. uru popoldne, ne vpoštevajo, se polaga vsem na srce, da vpoštevijo glasovnice vsaj par dni pred 29. t. m.

Uredništva slov. in hrvatskih listov na našem jugu so naprošena, da ponatisnejo ta poziv.

U Omisu osnovana je ovih dana pučka štedionica. Sakupljeno je preko 400 dionica. Pohvalno!

Makarski biskup presvetiti Carić krenuo je u Makarsku, gdje će na Božić odspjeti prvu pontifikalnu misu.

Parobrodarska fuzija. Iz svega se vidi, da je ovo pitanje odgodnjeno. U proračunskom odboru carevinskog vjeća odlučeno je, da se za sad ne predje na meritornu razpravu o vladinoj osnovi za ovu fuziju. Medjutim udesit će se neki privremeni provizorij.

Poljička občina. Vjerojatno je, da će cemo domalo imati u Dalmaciji još jednu občinu, — poljičku. Občinsko Vjeću u Sinju pristalo je, da se i odломci starih Poljica, što se nalaze pod sinjskom občinom, pripove novoj političkoj občini, koja će tako biti jednako obsežna, koliko je bila slavna, historična Poljička knežija.

Učiteljsko društvo ustrojiti će se, kako doznamo, i u Makarskom kotaru. Samo nađri-

. Za malo postignuće njeki dan dve ladje, koje po velikoj buri htjeli uči u luku Šibeniku. Već su se bile toliko napunile vodom, da su imale gotovo potonuti. Na vremje stiže im u pomoć parobrodi ratne ladje „Schwarzenberg“, koji ih sretno depeljao u luku.

Argus — Pjerotić. Na razpravi koja se je držala na 20. o. mj. u Zagrebu uslijed tužbe gosp. Supila proti uredništvu „Hrvatskoga Prava“, uzastavilo se je, da je „Argus“, t. j. dopisnik „Hrvatskoga Prava“, koji je odkriva neke tobožne veleizdajničke spletke i branici hrvatski narod, glavom Simeon Pjerotić, onaj isti Pjerotić o kojem smo mi tvrdili da je Argus činio spomenuti članci počeli izlaziti. „Hrvatsko Pravo“ je onda te nekaklo i sada je sam urednik toga lista izjavio da jest.

Mi smo već onda znali da rečeni članci donedavno u „Hrvatsko Pravo“ preko kancelarije D. Franka, i da uredništvo u istinu nije znalo od koga su ti članci, ali smo se istodobno onda veoma čudili s kim sve ne dolaze u doticaj stavitvi političari u Zagrebu. Danas se više ni tomu ne čudimo. Priučili smo se na njihove tajne dogovore, ali čemu se nismo niti čemo se kada smatrati niti čemo ih kada smatrati vodjim stranke. Mi možemo biti pravaši u duhu politike Ante Starčevića jedino ako se držimo daleko od stanovitog vodstva.

Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik PETAR PILIĆ.
Tisak : „Katoličke Hrvatske Tiskarne“.

Za božićno drvo

— naći eće —

u dučanu IVANA RUDE

Glavna ulica — ŠIBENIK

svakovrstnih nakita: zlatnih i srebrenih zvezda, zvezda repatica, lančića, vrpca, trakova, krugljica, grozdora, sjajnih i raznobojnih oblica, angjelica, pticica, pa krasnih svjećica sa svojim stalcima za pričvršćivanje uz drvo, — sve to u raznim veličinama; onda još pamučnog neizgorivog sniega, praskarivih svjećica i bezbroj drugih sitinica, kojima se razkošno, a ipak uz najunjerjeniji trošak može okititi božićno drvo.

Vanjskim učrčitljima šalje se roba pouzećem, ali se prima natrag sve, što im se slučajno ne dopane.

Podpisani traži poštena sluga radina i sposobna poljskom i vinogradarskom poslu. Isti mora da je providjen občinskom knjigom i da je punoljetan. Plaću odnijevam prema radu i maru osobito u poljskoj raboti i uz obostranu osandnivenu kušnju.

Vodice (Šibenik) 3—3
Josko Šprljan, posjednik i poveljni mešetar

OGLAS.

Tražim kumpanistu u Dalmaciji koji ima mjesto prikladno za kafanu, gostionicu i t. d., ali treba da je u varošima, Splitu, Šibeniku ili Zadru, a ja sam podpuno vješt kuhanju jela, pečenju bosanske kafe i t. d.

Ponude treba dati na uredništvo „Hrvatske Riječi“ pod oznakom „Stilejman“.

1—3
Vodice (Šibenik) 3—3
Josko Šprljan, posjednik i poveljni mešetar

POKRAJINSKI ZAVOD

za osjeguracije života i dohodaka
za Dolnju Austriju u BEČU.
(utemljen god. 1899.)

ZAVOD SE OSNIVA NA NAČELU UZAJAMNOSTI.

Pokrajinska dotacija:
K 1.000.000

Temeljna glavna:
K 2.000.000

GODIŠNJE POKRAJINSKE SUBVENCIJE K 600.000

Stanje osjeguracija u krijeosti od 31. prosinca 1904. — 46.568 pogodila za glavnici od K 79.048.594 i za godišnje dohodke od K 349.827.24.

Stanje blagajne fondova nakon dozname pretišaka dnevnog 31. prosinca 1904 K 10.253.593.22.

Zavod se bavi takodjer granom pučkog osjeguravanja od 50 para mjeseci na napred.

Obavijesti i razjašnjenja daje glavni zastupatelj na Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju

VJEKOSLAV SIROVICA,
Trst, Via Nuova, Br. 26. I. pod.

SVOJ K SVOME

SVOJ K SVOME

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, postovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIEĆA

Kod mene se dobit mogu izvrstne, a ovi mnogi priznate u svim veličinama

— svieće od pravog pčelinjeg voska —

kao i finog crvenog tamjana.

Prodajem dobra i svjeća — po zdravlje — koristna meda Klg.

po K 1:20 para.

Kupujem uz dobru cenu u svim kolikočama žutog voska.

Svaku i najmanju naručbu p. n. musterija obavljaju najspremije, kao

i, uz najpovoljnije uvjete.

S veleštojanjem

VLADIMIR KULIĆ

Šibenik (Dalmacija) glavna ulica

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU

Jedina hrvatska tvornica voštanih svieća u Šibeniku

Ne čitati
samo, već kušati se mora
davno prokušani medicinski
Steckenspferd Sapun
od Ilijanova mleka
od BERGMANNA i druga, Dražđani i
Tetschen na/L. od prije poznat pod
imenom BERGMANNOVA SAPUNA
od Ilijanova mleka
da liči osobidi od sunčanih pješčica, da
zadobije bijeli tein i nježnu boju
Prepdaljena komad **80** para
u Drogariji VINKA VUČIĆA, Šibenik.

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia.
DIONIČKA GLAVNICA K 8000.000

Sjedište u TRSTU.

Radnja u ŠIBENIKU.

PRIMISSIMA

CALCIUM CARBID

KOD KUPNJE, 100² KILOGRAMA STOJI Kr. 28 franko Šibenik

netto tečina (ne brutto za netto)

Novač se salje unaprijed ili u posude Za velike količine popust uz pogodbu.

PREDSTAVNIK I SKLADIŠTA
FAUSTO INCHIOSTRI — ŠIBENIK.

VAŽNO ZA DJECU:

Jedan od najboljih načina, da se **dječa srčavaju zdrava**, da im se **poboljša krv i ojačaju pluća** jest darati im više puta na dan meda, ili sama, ili s kruhom i s mličkom.

Preporuča se i starijima proti nazebam.

Cista naravnog meda po 60 novč., klg. može se dobiti samo kod

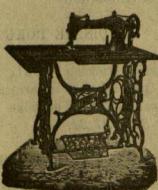
Vladimira Kulica.

Drogarija Vinka Vučića Šibenik

(prije A. Junakovića)

preporuča svoj bogato obskrbljeni
dučan raznim ljekovitim mirodijama,
predmetima iz gume, svakovrstnim
mineralnim vodama, velikim izborom
najstajnijih parfema i predmeta nožnih
za bolestnike.

**Svaki trgovac, koji ne ogla-
suje svoju robu, ustupa mjesto
svojim takmacima, koji oglasuju.**

NAJBOLJI I NAJJE-
TINJI SVAKI SINGE-
R STROJEV I SINGE-
R NAJNOVIJIH SISTEMA.

DOBIVAJU SE SAMO U SKLADISTU
ŠIVACI SROJEVA „SINGER“
IVAN GRIMANI — ŠIBENIK

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

(Centralna u Dubrovniku i Podružnica u Zadru)

obavlja sledeće poslove:

Prima novac u svrhu ukamačivanja na uložnike i blagajničke doznačnice, te uz potvrdu na tečnicu ili na ček račun.

Upravlja vrednosnim papirima i ina vrednotu u počaranu. Preuzima u svrhu naplate mjenice, naputnice i čekove za našu državu i za inozemstvo.

Daje preduvatore na vrednosne papire, zlatni i srebreni novaci i robu.

Kupuje i prodaje vrednosne papire i vrednote, naročito sve vrste državnih i privatnih srećaka, državnih zadužnica, željezničkih i industrijskih papira, založnica prioritetnih obveznika, inozemskog novca u papiru, deviza, zlataog i srebrnog novca naše zemlje i inozemstva.

Unosi izvedene srećke, zadužnice i dospjele kupone, te obavlja nove kuponske arke. Provaja osiguranje proti tešnjom gubitku izričenih srećaka i zadužnica.

Obavlja vinkulacija i devinkulacija svih vrsti vrednosnih papira i zadužnica, polaže pojedinočne i sve druga jamčevine u vrednosnim papirima, te provaja konverzije.

Izvršuje izplate na svim mjestima naši i drugih država, te izdaje kreditna pisma. Ekskomplira mjenice, naputnice i kupone vrednosnih papira. — Prodaje promese za sva vačenja. — Obavlja bezplatnu raziziju svih sličaka naših država i drugih u njih dozvoljenih. — Osim toga obavlja će i sve ostale transakcije koje zasijecaju u bankovnu struku, uz najpovoljnije uvjete. Sve potrebe obavistiće daje rado usmeno i pismeno.

Hrvatska Vjeresiska Banka (Podružnica Šibenik).

Banea Commerciale Triestina

prima:

Uloške u Krunam us uložničke Listove:

sa odzakom od 5 dana uz 2^{1/4}%
• • • 15 • • 3%
• • • 30 • • 4^{1/4}%

Uloške u zlatnim Napoleonima ili u engl. funtim

(sterlinom) us uložničke Listove:
sa odzakom od 15 dana uz 2^{1/2}%
• • • 30 • • 2^{1/2}%
• • • 3 • • 3%

NB. Za uložne listove sada u toku, novi katalog ulazi u krijept 15.og Novembra i 10. Decembra. o. g.; izdaju blagajničke doznačnice na donosico sa škademcima od 1 mjeseca uz kamatnjak od 1^{1/2}%.

Banko-Ziro u Tekući račun. Valuta od dana uloženja, uz kamatnjak koji će se ustanoviti; obavija inkasso mjestu računa, mjenica glaseci na Trst, Beč, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domicile svojih korenista bez ikakvog troška.

Izdaju uložne knjizice na štednju uz dobit od 3^{1/2}%.

Otvara tekuće račune u raznim vrednotama. Inkassi: Obavlja utjerivanje mjenica na sva mesta inozemstva, odrežući i izričenih vrednostnih papira uz umjerenje uvjeta.

Izdaju svojim korentima doznačnice na Beč, Aussig, Bielec, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Ceroniaco, Eger, Rieka, Friedek, Gablonz, Gorico, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Ljubljana, Linz, Olomouc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograd (Salzburg), Split, Teplice, Troppau, Warnsdorf, Bečko-Novomjesto i druge glavne gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na Inozemstvo po najboljem dnevnem tečaju.

Stovanom občinstvu preporučujem upotrebljavanje MAGAZINOVE SMREKOVAČE, koja okrepljuje želudac, razgrijava žive, zauštavlja proljev i lieči od groznic, tifusa, bunjavice i t. d.

Samo čista, odlikovana Smrekovača dobiva se kod distilera

RISTA P. MAGAZINA
Šibenik (Dalmacija).

Čudnovat je uspjeh

koji se postizava uporabom najnovijeg ličila za kose od orahova ekstrakta

Nuisol-a.

od Bergmanni i druga u Dražđanima i Teschen na/L., jer nadmaštaju naravnom bojom, koju daju vlasnici i bradi, sve dozadajuće pronalazece.

Dobiva se u staklenkama po K 2.50 u Drogariji VINKA VUČIĆA, Šibenik.

STROJEVI za šivenje IZVORNI SINGER

dobavljaju se za sve moguće vrste, ne samo za obrtnu porabu već i za svaku vrstu širenu u domaćoj ekonomiji

I Z K L J U Č I V O K O D N A S.

NEK SE PAZI, DA

DOBAVA BUDE UČINJENA

U NAŠIM

PRODAVAONICA

SVE NAŠE

PRODAVAONICE

POZNAVAJU SE PO

OVOME ZNAKU

ANONIMNOG DR UŽTVA SINGER.

KARLO BAMBERGER

GLAVNA ULICA — ŠIBENIK — GLAVNA ULICA.

Izdaje Kreditne listove sva na mesta Međimurje i Ilozorstvo.

Bavi se kupnjom i prodajom deviza, valute i javnih papira.

Otvara kredite uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg itd. itd. uz umjereni kamatnjak.

Daje preduvatore na vrednosne papire, roba, warants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčevina za carine skladišta Kontiranja (Contirins-Lager).

Prenimanje u pohranu i upravljanje;

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garantiju protiv kojih mu drugi pogibiji provale i vatre u kojih je posećen osobiti nadzor sa strane bančnih organa, primaju se u pohranu vrednostne papiri, zlato, srebro i dragocjenosti, uz povoljni uvjet, te se na sažeti prenima i upravljanju istih.

Osiguraje vrednote proti gubitcima šticanja.

BANCA COMMERCIALE TRIESTINA.

JOSIP CADEL

optičar-specjalista

ZADAR.

Zakleti projektili za Dalmaciju.

Raspolaže bogatom zbirkom optičkih predmeta, obavljaju naruke i spravu lećničkog propisa.

Prima naruke tablica od kovine i od počakljena željeza budu koje veličine i boje.

U Šibeniku uzroke tablica drži gosp. N. Boman, koji također prima naruke.

Bankovne prostorije u ulici Nicolò Macchiavelli, br. 26.

započela je svoje poslovanje, te obavlja sve bankovne i mjenične poslove:

ekskomptuje mjenice, daje preduvatore na vrednostne papire, kao i na robu ležetu u javnim skladištima.

Kupuje i prodaje vrednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni novac, te banknote, i inovrjeće kupovne i izdrijebane pa-pire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje dozvance na sva glavna tržiste monarkije i inozemstva, te otvara vjeresije uz izprave (dokumente) ukravljane.

Prima novac na štedioničke knjizice u tečaju.

Obavlja sve burzovne mafage najbrže i najsigurnije u vrlo umjerenje uvjete.

Posreduje i konvertira hipoteke kod privih hipotekarnih zavoda uz najniže uvjete.